तेनाथ सुमहद्युद्धं कुरुचेदे बभूव ह । तयोर्ब्बलवतोस्तत्र गन्धर्ब्बकुरुमुख्ययोः । नद्यास्तीरे सरस्वत्याः समाप्तिस्तोऽभवद्रणः ।
तस्मिन्विमर्द्दे तुमुले शस्त्रवर्षसमाकुले । मायाधिकोऽबधीद्वीरं गन्धर्ब्बः कुरुसत्तम । ४०७५
स हत्वा तु नरश्रेष्ठं चित्राङ्गदमरिन्दमं । अन्तायं कृत्वा गन्धर्ब्बो दिवमाचक्रमे ततः ।
तस्मिन्पुरुषशार्दूले निहते भूरितेजसि । भीष्मः शान्तनवो राजा प्रेतकार्य्याण्यकारयत् ।
विचित्रवीर्य्यञ्च तदा बालमप्राप्तयौवनं । कुरुराज्ये महाबाहुरभ्यषिञ्चदनन्तरं ।
विचित्रवीर्य्यः स तदा भीष्मस्य वचने स्थितः । अन्वशासन्महाराज पितृपैतामहं पदं ।
स धर्म्मशास्त्रकुशलं भीष्मं शान्तनवं नृपः । पूजयामास धर्म्मेण सचैनं प्रत्यपालयत् । ४०८०
इत्यादिपर्व्वणि सम्भवपर्व्वणि चित्राङ्गदोपाख्यानेऽकाधिकशततोऽध्यायः ॥ १०१ ॥
॥ वैशम्पायनउवाच ॥ हते चित्राङ्गदे भीष्मो बाले भ्रातरि कौरव । पालयामास तद्राज्यं सत्यवत्या मते स्थितः ।
संप्राप्तयौवनं दृष्ट्वा भ्रातरं धीमतांवरः । भीष्मो विचित्रवीर्य्यस्य विवाहायाकरोन्मतिं ।
अथ काशिपतेर्भीष्मः कन्यास्तिस्रोऽप्सरोपमाः । शुश्राव सहिता राजन्वृणानां वै स्वयम्वरं ।
ततः स रथिनां श्रेष्ठो रथेनैकेन शत्रुजित् । जगामानुमते मातुः पुरीं वाराणसीं प्रभुः ।
तत्र राज्ञः समुदितान्सर्व्वतः समुपागतान् । ददर्श कन्यास्ताश्चैव भीष्मः शान्तनुनन्दनः । ४०८५
कीर्त्यमानेषु राज्ञान्तु तदा नामसु सर्व्वशः । भीष्मस्तदा स्वयं कन्या वरयामास ताः प्रभुः ।
उवाच च महीपालान् राजन्जलदनिस्वनः । रथमारोप्य ताः कन्या भीष्मः प्रहरतां वरः ।
आहूय दानं कन्यानां गुणवद्भ्यः स्मृतं बुधैः । अलङ्कृत्य यथाशक्ति प्रदाय च धनान्यपि ।
प्रयच्छन्त्यपरे कन्यां मिथुनेन गवामपि । वित्तेन कथितेनान्ये बलेनान्येऽनुमान्य च ।
प्रमत्तामुपयन्त्यन्ये स्वयमन्ये च विन्दते । आर्षं विधिं पुरस्कृत्य दारान्विन्दन्तिचापरे । ४०९०
अष्टमं तमथो वित्तविवाहं कविभिर्वृतं । स्वयम्वरन्तु राजन्याः प्रशंसन्त्युपयान्ति च । प्रमथ्य तु हृतामाहुर्ज्यायसीधर्म्मवादिनः ।
ता इमाः पृथिवीपाला जिहीर्षामि बलादितः । ते यतध्वं परं शक्त्या विजयायेतराय वा ।
स्थितोऽहं पृथिवीपाला युद्धाय कृतनिश्चयः । एवमुक्त्वा महीपालान् काशिराजञ्च वीर्य्यवान् ।
सर्व्वाः कन्याः स कौरव्यो रथमारोप्य च स्वकं । आमन्त्र्य च स तान्प्रायाच्छीघ्रं कन्याः प्रगृह्य ताः । ततस्ते पार्थिवाः सर्व्वे समुत्पेतु
रमर्षिताः । संस्पृशन्तः स्वकान्बाहून्दशन्तो दशनच्छदान् ।
तेषामाभरणान्याशु त्वरितानां विमुञ्चतां । आमुञ्चताञ्च वर्म्माणि संभ्रमः सुमहानभूत् । ४०९५
ताराणामिव सम्पातो बभूव जनमेजय । भूषणानाञ्च सर्व्वेषां कवचानाञ्च सर्वशः ।
सवर्म्मभिर्भूषणैश्च प्रकीर्य्यद्भिरितस्ततः । सक्रोधामर्षजिह्मभ्रूकषायीकृतलोचनाः ।
सूतोपकृष्टान्रुचिरान्सदश्वैरुपकल्पितान् । रथानास्थाय ते वीराः सर्व्वप्रहरणान्विताः ।
प्रयान्तमुपकौरव्यमनुसस्रुरुदायुधाः । ततः समभवद्युद्धं तेषां तस्य च भारत ।
एकस्यच बहूनाञ्च तुमुलं लोमहर्षणं । तेत्विषून्दशसाहस्रांस्तस्मिन्युगपदाक्षिपन् । अप्राप्तांश्चैव तानाशु भीष्मः शर्व्वांस्तथाऽन्तरा ।
अच्छिनच्छरवर्षेण महता लोमवाहिना । ४१००